

**Stichting Den Haag & Midden – Europa
(IDHEM)**

Jaarverslag 2014

Inhoudsopgave

INLEIDING	3
1. KADER	4
2. Visie en doel	5
2.2. Doelgroep	5
2.3. Begroting en realisatie	5
2.4. Kwaliteit en effectiviteit	6
2. COMMUNICATIE	6
2.1. Communicatie in de herkomstlanden	7
2.2. Communicatie in Den Haag	8
3. INFORMATIE	10
3.1. Informatieve publicaties	10
3.2. Informatielijn	11
3.3. Informeren	11
4. ADVISERING	13
4.1. Spreekuren	14
4.2. Ambulante advisering	15
4.3. Advisering aan instellingen	16
5. INTEGRATIE & PARTICIPATIE	18
5.1. Taal en participatie	18
5.2. Integratie	18
6. STEDELIJKE COÖRDINATIE	19
6.1. Projectontwikkeling	19
7. PROJECTEN	20
7.1. Werk- en Terugkeer	20
7.2. Haagse Pandbrigade	20
7.3. Consultatiepunt Diamant College	21

INLEIDING

Na een 10% toename van het aantal EU arbeidsmigranten in 2013 lijkt er in 2014 sprake te zijn van stabilisatie van het aantal nieuwe migranten uit de Midden-Europese landen. Het aantal arbeidsmigranten in Den Haag is naar schatting 30 à 33 duizend personen. Ook in de pers lijkt de storm rond de nieuwe groep migranten enigszins geluwd en de overlastproblematiek lijkt redelijk onder controle gebracht. Het kabinet kondigt, in de persoon van minister Asscher van Sociale zaken en Werkgelegenheid, de ene na de andere maatregel aan die arbeidsuitbuiting moet voorkomen; een misstand waarmee vooral EU-arbeidsmigranten te maken hebben. Alles bij elkaar lijkt de positie van de nieuwkomers langzaam te verbeteren.

Het is en blijft lastig om de werkelijke trends goed vast te stellen. Naar schatting 50% van de migranten registreert zich niet in Nederland en er is een enorme wisseling in de populatie van mensen die na een kort verblijf in Nederland weer vertrekken. Bovendien lijkt het er op dat de meeste problemen ontstaan pas als mensen al enige tijd in Nederland verblijven. Onze belangrijkste constatering in dit jaarverslag is dat het aantal mensen met problemen dat zich bij IDHEM heeft gemeld, in 2014 met 40% is toegenomen. In meer dan 1.000 gevallen betrof het arbeid gerelateerde problemen, zoals uitbuiting, en in meer dan 800 gevallen om huisvesting gerelateerde problemen, zoals huisjesmelkerij. Ook al neemt aantal arbeidsmigranten niet noemenswaardig toe, de problemen nemen echter nog niet af.

Een zeer groot deel van de EU-arbeidsmigranten woont minder dan drie jaar in Den Haag. Van recente nieuwkomers mag nog niet verwacht worden dat ze direct in de problemen komen, maar ze zijn wel uiterst kwetsbaar. In bepaalde wijken is IDHEM nog steeds bezig de eerste groep EU-arbeidsmigranten te accommoderen. Deze eerste groep Midden-Europeanen bestond in hoofdzaak uit migranten uit de in 2004 toegetreden EU landen, die vanaf 2007 gebruik konden maken van vrij verkeer van werknemers. Die instroom begon pas in 2009 echt op gang te komen; dus pas 5 jaar na de werkelijke EU- toetreding en 2 jaar na de vrije toegang tot de arbeidsmarkt. De voorspelde toename van Bulgaren en Roemenen, die pas in 2014 vrije toegang tot de arbeidsmarkt hebben gekregen, laat nog op zich wachten maar ook hier is, zeker onder de Bulgaren, kettigmigratie waarschijnlijk. Voorlopig zijn er slechts een beperkt aantal nieuwkomers, maar nu Nederland uit het economisch dal lijkt te klimmen en de Poolse migranten zich langzaam uit de markt prijzen, zal ook hier de migratie toe gaan nemen. Dat zal vervolgens resulteren in verdringing van eerdere migranten die daardoor kwetsbaarder zullen worden.

De door IDHEM opgebouwde ondersteuningsfaciliteiten ter ondersteuning van EU-arbeidsmigranten, de inzet en kennis van ruim 50 geschoolde vrijwilligers en een klein team van professionele medewerkers, worden echter in de komende 4 jaar door de gemeente Den Haag langzaam afgebouwd. In tijden van bezuiniging is het onwaarschijnlijk dat deze taken effectief door andere diensten en instellingen zullen worden overgenomen. Onze verwachting is dan ook dat als de migratiegolf vanuit Bulgarije en Roemenië werkelijk op gang komt, dezelfde problemen zullen ontstaan als in 2009. Opnieuw zullen huisjesmelkers en malafide werkgevers vrij spel hebben en zal de onderkant van de Haagse arbeids- en huizenmarkt uitgehold worden; een perspectief waarvan ik oprecht hoop dat het geen werkelijkheid wordt.

Al jaren zet de stichting Den Haag & Midden-Europa (IDHEM), met al haar kennis en ervaring, zich in voor de arbeidsmigranten uit Midden-Europa. In 2014 had IDHEM als voornaamste doelen:

- Het vergroten van de kennis van en over de Midden-Europese arbeidsmigranten,
- Het informeren van Midden-Europese arbeidsmigranten over hun rechten / plichten,
- Het voorkomen van misstanden en misbruik van Midden-Europese arbeidsmigranten,
- Het ondersteunen van arbeidsmigranten die slachtoffer zijn geworden van misstanden,
- Het bevorderen van de integratie van Midden-Europeanen in Den Haag,
- Het adviseren van maatschappelijke en overheidsinstellingen in Den Haag die te maken hebben met Midden -Europeanen,
- Het doen (helpen) uitvoeren van velerlei activiteiten ten behoeve van arbeidsmigranten.

ErnstJan Stroes, voorzitter IDHEM

1. KADER

Vanaf 2011 heeft de stichting Den Haag & Midden-Europa (IDHEM) haar activiteiten gericht op die onderdelen van het gemeentelijke beleid, zoals uiteengezet in de Raadsmededeling ‘Ontwikkelingen en stand van zaken (d.d. 2010) aanpak arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa’. Na de gemeente Den Haag heeft ook de landelijke politiek erkend dat de massale arbeidsmigratie uit Midden- en Oost-Europa geen tijdelijk karakter heeft. In het najaar van 2011 stelde de minister Kamp van Binnenlandse Zaken een brief op met betrekking tot arbeidsmigratie; op basis hiervan kwam een verdere aanscherping van het beleid en de regelgeving ter bestrijding van de malafide werkgevers op de arbeidsmarkt tot stand. Deze beleidsbrief stelde ook een stringenter behandeling voor van niet rechthebbende Midden-Europeanen die gebruik maken van sociale voorzieningen in Nederland. Dit beleid drong steeds verder door in de IDHEM activiteiten en onze manier van werken. Na minister Kamp scherpt nu minister Asscher het beleid verder aan. Ook probeert minister Asscher de mobiliteit op de interne Europese arbeidsmarkt op de Europese politieke agenda te krijgen. De Europese Commissie heeft weliswaar nog geen beleid op dit gebied geformuleerd, maar het valt te verwachten dat dergelijk beleid tot stand zal komen. Steeds meer landen signaleren dat er belangrijke migratiestromen zijn vanuit Europese landen, en de ons omringende landen zijn bezig daar beleid over te formuleren. Gezien bovenstaande (beleids)ontwikkelingen op lokaal, nationaal en Europees niveau heeft IDHEM doen besluiten haar huidige taken enerzijds te continueren en anderzijds uit te breiden. De volgende taakvelden worden daarbij onderscheiden:

- Communicatie
 - Communicatie in de herkomstlanden
 - Communicatie in Den Haag
- Informatie
 - Informatieve publicaties
 - Informatielijn
 - Informeren
- Advisering
 - Spreekuren
 - Ambulante advisering
 - Advisering aan instellingen
- Integratie & Participatie
 - Taal en participatie
 - Integratie
- Stedelijke coördinatie
 - Projectontwikkeling
- Projecten

Ook in 2014 is de focus van IDHEM verder verschoven richting advies- en informatie-activiteiten. Met name de sterk toenemende behoefte in de gemeenschap van EU-arbeidsmigranten noodzaakte ons daartoe. Onze activiteiten ter voorkoming van overlast werden gecontinueerd dan wel geïntensiveerd. Door het houden van spreekuren in de Julianakerk heeft IDHEM het aantal dak- en thuisloze Midden-Europeanen in Den Haag weten te beperken. Verder continueerde IDHEM de samenwerking met de woninginspectie; waarbij ondersteuning werd geboden aan handhaving van de regelgeving rond huisvesting. In 2014 heeft IDHEM het spreekuur voor ISK leerlingen op bij de Johan de Witt Scholengroep (locatie Hooftskade) beëindigd. Bij het Diamant College lukte het om bijna een jaar lang een spreekuur te houden. Helaas zijn daar en ook bij de afdeling Onderwijs geen financiële middelen beschikbaar om spreekuren voor ISK leerlingen te behouden.

In 2014 heeft IDHEM samengewerkt met medewerkers van de gemeente en andere Haagse organisaties en met hen onze kennis gedeeld over EU-arbeidsmigranten. En met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft IDHEM niet alleen haar opgedane ervaring gedeeld, maar ook adviezen gegeven bij de opbouw van een Nederlands netwerk van organisaties die EU-migranten ondersteunen.

2. Visie en doel

De stichting Den Haag & Midden-Europa (IDHEM) stelt zich ten doel: de gemeenschap van de Midden-Europeanen in Den Haag te ondersteunen in het proces om een eigen plek in de Haagse maatschappij te verwerven; zodat individuele Midden-Europeanen volwaardig en harmonieus kunnen participeren in het maatschappelijk leven in de Haagse regio. Uitgangspunt daarbij is het streven naar een harmonieuze grootstedelijke samenleving. De visie van de stichting is: een bijdrage te leveren aan een harmonieuze grootstedelijke samenleving; een samenleving waarin mensen in relatie met elkaar leven, elkanders achtergronden kennen en waarin verscheidenheid geldt als een verrijking en bijdraagt aan een krachtige lokale dynamiek. Doel daarbij is te komen tot een zo breed mogelijke maatschappelijke dialoog en een hoge graad van maatschappelijke participatie. De stichting ondersteunt de Haagse Midden-Europese gemeenschap bij het vergroten van haar zelfredzaamheid en haar integratie in de stad, heeft tevens een adviserende functie en geeft haar expertise door aan gemeentelijke diensten en instellingen. IDHEM stelt in dit kader de volgende prioriteiten en levert een bijdrage aan:

- Beheersing van de instroom van Midden-Europese arbeidsmigranten en het voorkomen van een ongenueanceerde beeldvorming rond deze nieuwe Hagenaars,
- Voorkomen van misstanden en overlast ten gevolge van de migranten instroom,
- Oplossen van voorkomende misstanden en bijdragen aan het oplossen van overlast,
- Bevorderen van een positieve integratie van Midden- Europese arbeidsmigranten,
- Uitvoering van het gemeentelijk beleid met betrekking tot Midden- Europeanen.

2.2. Doelgroep

De stichting Den Haag & Midden-Europa (IDHEM) richt zich in haar activiteiten op groepen Haagse inwoners, die van Midden-Europese afkomst zijn. Hierbij gaat het om burgers uit de in 2004 en 2007 tot de Europese Unie toetredende landen uit Midden- en Oost-Europa: Esten, Letten, Litouwers, Polen, Slowaken, Tsjechen, Hongaren, Slovenen, Roemenen en Bulgaren. Van deze groep hebben de Bulgaren en Roemenen een specifieke positie omdat ze tot eind 2013 een tewerkstellingsvergunning nodig hadden om in Nederland te mogen werken. Voor de Bulgaren geldt dat er veel personen van etnisch Turkse afkomst zijn en dat deze groep via Turkstalige maatschappelijke organisaties makkelijker geïnformeerd en aangesproken kan worden.

Door de economische crisis komt er een nieuwe migrantenstromen van Europese burgers op gang. Zo komen we bij het IDHEM spreekuur voor dak- en thuislozen steeds vaker in aanraking met Grieken, Portugezen en Spanjaarden. Deze migranten verkeren juridisch gezien in dezelfde positie als de Midden-Europeanen; het zou dan ook logisch lijken om deze groep Zuid-Europeanen te ondersteunen. Naar de toekomst zijn er ook nog migrantenstromen te verwachten uit Kroatië, Bosnië-Herzegovina, Servië, Montenegro, Macedonië, Kosovo en Albanië. In de nabije toekomst sluiten wij het niet uit ook voor hen een rol te spelen gezien de Slavische talen, die deze migranten spreken.

In 2014 lag de nadruk in ieder geval op de grootste groepen Midden-Europeanen in Den Haag; namelijk Polen, Bulgaren, Roemenen, Hongaren en Slowaken.

2.3. Begroting en realisatie

De stichting Den Haag & Midden-Europa (IDHEM) ging er in het jaarplan 2014 van uit dat voor het realiseren van haar activiteiten in 2014 in totaal € 235.000 benodigd zou zijn. IDHEM rekende op een exploitatiesubsidie van € 235.000; 90% van dat bedrag is door de gemeente Den Haag uitgekeerd. De resterende 10% wordt uitgekeerd als, na accountantscontrole, blijkt dat die 10% ook daadwerkelijk is besteed aan de uitvoering van de jaarplan-activiteiten 2014.

Voor het uitvoeren van specifieke activiteiten werden afzonderlijke projectsubsidies aangevraagd.

De volgende indicatieve verdeling geeft inzicht hoe de beschikbare financiële middelen in 2014 zijn ingezet; in bijgevoegde jaarrekening 2014 zijn de inkomsten en de uitgaven m.b.t. activiteiten en projecten preciezer weergegeven. Wat opvalt is dat er meer is uitgegeven dan begroot en meer dan de beschikbaar gestelde exploitatiesubsidie 2014.

De overschrijding van de personeelskosten met € 20.000 is geheel toe te schrijven aan het feit dat de coördinator van de stichting door ziekte vrijwel het gehele jaar niet heeft kunnen werken. Hoewel via de verzuimverzekering 70% van de loonkosten worden vergoed, blijven de werkgeverslasten ten laste van de stichting komen. De overschrijding van de organisatiekosten met € 5.500 is toe te schrijven aan uitbreiding van kantoorruimte en -inventaris; dit had te maken met het aantrekken van extra personeel als gevolg van het langdurige ziekteverzuim en de actieve begeleiding van de vrijwilligers, die in 2014 - t.o.v. 2013 - veel vaker werden ingezet.

Gelukkig ontving de stichting eind 2014, na lang aandringen, van de gemeente Den Haag alsnog de resterende 10% van de basissubsidie 2012 (!) en 2013. Met deze € 39.500 en de resterende gelden van twee projecten die over de jaargrens heen gingen, had de stichting eind 2014 juist genoeg (ca. € 1000) liquide middelen om het jaar financieel positief te kunnen afsluiten.

Eind 2014 is overduidelijk gebleken dat als de exploitatiesubsidie aan het begin van het nieuwe jaar wordt overgemaakt en er zijn geen projecten die over de jaargrens gaan, de ontbrekende 10% van de subsidie er voor zorgt dat de liquiditeitspositie van IDHEM in het geding is. Zie ook Rapport van Bevindingen van de accountant.

Doordat vanaf 2011 een dynamische voorziening is opgebouwd om aan de doorlopende aangegane verplichtingen te voldoen, kon in 2014 een bedrag van bijna € 37.000 worden aangewend om de verplichtingen van de stichting als werkgever t.o.v. een langdurige zieke werknemer te financieren.

De door IDHEM benodigde voorziening ter dekking van mogelijke verplichtingen per 31 december 2014 bedraagt € 52.500. De binnen de ruimte van de door de gemeente toegekende subsidiebeschikkingen te realiseren voorziening bedraagt bijna € 40.000. Met andere woorden IDHEM kent per ultimo 2014 een ongedekt risico van € 12.800.

Inkomsten 2014	Begroting	Realisatie
Exploitatiesubsidie gem. Den Haag t.b.v. jaarplan-activiteiten	€ 235.000	€ 235.000
Totaal aan inkomsten	€ 235.000	€ 235.000
Uitgaven 2014	Begroting	Realisatie
Personeel (coördinatie)	€ 145.000	€ 165.000
Vrijwilligers en activiteiten	€ 45.000	€ 44.000
Organisatie en administratie	€ 45.000	€ 50.500
Totaal aan uitgaven	€ 235.000	€ 259.500

Voor elk IDHEM project in 2014 wordt afzonderlijk bestuurlijke verantwoording afgelegd; zowel wat betreft de financiën als ook de bereikte resultaten. De beschikbare financiële middelen (€ 171.500) zijn grotendeels ook ingezet. De financiële verantwoording van de gemaakte projectkosten is ook meegenomen in bijgevoegde jaarrekening 2014.

De inhoudelijke samenvatting van de IDHEM projecten 2014 is weergegeven in hoofdstuk 7. Daar dient bij opgemerkt te worden dat de verantwoording alleen die projecten betreft waarvan de looptijd gelijk liep met de looptijd van dit jaarverslag. Het project 'Informatiecentrum voor EU-migranten' (€ 85.500) wordt pas in april afgerond; het projectverslag wordt in mei 2015 opgesteld.

2.4. Kwaliteit en effectiviteit

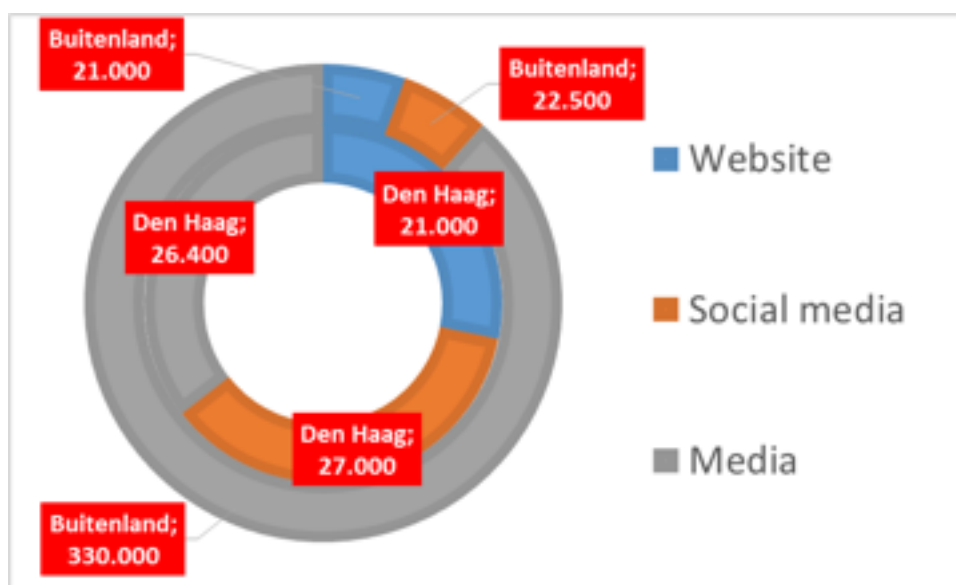
Het ingestelde dagelijks bestuur levert een krachtige bijdrage aan het functioneren van de stichting; met name door het verbeteren en versnellen van de besluitvorming. Steeds centraler staat ook de rol van coördinator die zorgt voor een goede en effectieve coördinatie van het werk van de stichting.

In 2014 werd wederom gewerkt met een jaarplan dat was uitgewerkt tot een meetbaar en concreet operationeel plan; met een overzicht van directe kosten voor de diverse activiteiten, al naar gelang de gewijzigde behoefte in het veld werd er gekeken naar eventuele aanpassingen. Door intensieve samenwerking met ondersteunende professionals zagen we de kwaliteit van ons werk verder toenemen. Steeds vaker werden we ingeroepen door externe partijen. Om de kwaliteit van de begeleiding van de activiteiten te waarborgen investeren we in de opleiding van onze vrijwilligers; zowel wat betreft de kennis van de Nederlandse taal als qua kennis van specifieke vakgebieden. We hebben een steeds informatievere registratie van de door ons uitgevoerde activiteiten, waardoor het eenvoudig is trends weer te geven en te volgen.

2. COMMUNICATIE

In 2013 is de migratiestroom van Midden-Europeanen volgens de GBA-registratie met 10% gegroeid naar 15.745. Doordat in 2014 ook Bulgaarse en Roemeense arbeidsmigranten werden toegelaten tot de

Nederlandse arbeidsmarkt leidde dit tot een beperkte groei van de migratiestroom; van vooral Bulgaren. Daarbij komt het gegeven dat uit verschillende onderzoeken blijkt dat 50% van de migranten zich niet registreert. Het totaal aantal Midden-Europese migranten ligt dan ook waarschijnlijk ruim boven 30.000. Ook de nieuwe groep migranten uit Bulgarije en Roemenië bestaat uit arbeidsmigranten, die door een zeer lage opleiding en langdurig werkloos zijn in eigen land kansarm zijn. Deze migranten moeten op een juiste wijze effectief geïnformeerd en begeleid moet worden. Ook in 2014 ging de gezinshereniging, onder de (met name Poolse) migranten die al een ruime tijd in Den Haag verblijven, nog steeds door. Dit betekent ook dat er grote behoefte bleef aan informatie op maat met betrekking tot gezinsleven, opvoeding en schoolsysteem. IDHEM wil bovendien bijdragen aan het beheersbaar maken van de migrantenstroom en er voor zorgen dat aankomende migranten een realistischer beeld hebben van de voor- en nadelen van migratie en de daaraan verbonden risico's. Daartoe dient onze startegie op het gebied van communicatie. Het afgelopen jaar hebben we daarmee naar schatting 74.000 bereikt in Nederland met focus op de regio Den Haag en 375 duizend mensen in de herkomstlanden. Onderstaande grafiek laat duidelijk zien hoe belangrijk social-media en de website van IDHEM zijn geworden in de communicatie vooral in Den Haag zelf.

2.1. Communicatie in de herkomstlanden

Informatie over het leven en de arbeidsmarkt in Nederland wordt hoofdzakelijk via media van het herkomstland verspreid en heeft veelal een fragmentarisch karakter en is vaak afhankelijk van “het nieuws van de dag”. Internet kent veel sites die met een subjectieve en vaak gebrekkige informatie een onjuist beeld van het migratieleven schetsen. Migrantten die een beslissing hebben genomen om in Nederland te komen werken en wonen, zijn in veel gevallen zelden of niet geïnformeerd over de basisvoorwaarden van hun verblijf hier. Het positieve beeld van goed verdienen en veel kansen krijgen om de eigen economische situatie te verbeteren, domineert nog steeds bij deze groep migrantten; de risico's en uitdagingen van arbeidsmigratie worden nauwelijks in overweging genomen. Het verstrekken van juiste, betrouwbare informatie en creëren van een realistische beeld over de consequenties en uitdagingen van migratie ziet IDHEM als haar taak en heeft geleid tot de volgende activiteiten in 2014:

2.1.1 Het beheren van actuele en informatieve website

Resultaat: De website van IDHEM en de informatie daarop is beschikbaar in 5 talen (Nederlands, Pools, Engels, Bulgaars en Roemeens). Er is ook informatie over het Informatiecentrum in het Hongaars. De website van IDHEM wordt dagelijks bezocht door 120 bezoekers van verschillende Midden-Europese landen. Het aantal unieke bezoekers lag gemiddeld per maand op 3500; met een duidelijke toename in de tweede helft van 2014.

2.1.2 Het beheren van eigen kanalen binnen de ‘social-media’

Resultaat: De Facebook pagina van IDHEM heeft 500 likes ontvangen. Er worden wekelijks nieuwe foto's of nieuwsberichten die interessant en relevant zijn voor de doelgroep, geplaatst. Facebook had in 2014 een maandelijks bereik van 3.750. In de laatste kwartaal 2014 zijn er 19 (hulp)vragen via Facebook binnen gekomen en behandeld. Sinds augustus heeft IDHEM ook een Twitter account met meer dan 300 volgers en een LinkedIn profiel.

2.1.3 Het inzetten van vrijwilligers/sympathisanten om te netwerken in de 'social-media'

Resultaat: Een aantal vrijwilligers van Poolse en Bulgaarse afkomst is actief op Facebook. Ze besteden gemiddeld twee uur per week om relevante informatie te delen in verschillende groepen. Maandelijks worden gemiddeld 30 berichten gedeeld en 10 reacties geplaatst.

2.1.4 Samenwerking ontwikkelen met organisaties in de herkomstlanden ter bevordering van een betere informatiestroom over de migratie en het leven in Nederland

Resultaat: Er is contact gelegd met ДАБЧ, een overheidsinstantie die informatie en hulp biedt aan Bulgaarse mensen in het buitenland. IDHEM is opgenomen in hun registratie systeem en op de website staat informatie over IDHEM. Ook op de website van Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych, een Poolse stichting, is informatie over IDHEM geplaatst. Contacten zijn gelegd met de Nederlandse ambassades in Polen, Bulgarije en Roemenië. De ambassades hebben de welkomstmappen van het Informatiecentrum in de taal van het land ontvangen. Er is een samenwerkingsverband ontstaan en er is informatie uitgewisseld.

2.1.5 Het informeren van vertegenwoordigers van media uit de herkomstlanden

Resultaat: Er is 4 keer contact geweest met de media uit de Europese landen. Dit heeft geresulteerd in een interview bij TVN 24 waar het Informatiecentrum belicht werd. Daarnaast heeft de 'Mirrors of Roemenië' via haar netwerk in Roemenië informatie over IDHEM verspreid.

2.2. Communicatie in Den Haag

Migranten uit Midden-Europa vormen inmiddels een herkenbare groep nieuwe Hagenaars. Vooral de migranten die al geruime tijd in Den Haag verblijven, hebben een verbeteringsslag gemaakt in beheersing van de Nederlandse taal en kennis van de Nederlandse samenleving. Steeds meer migranten participeren in georganiseerde stedelijke initiatieven, waar maatschappelijke betrokkenheid een belangrijke rol speelt. Het beeld van een Midden-Europese arbeidsmigrant kent echter nog steeds een negatieve stereotypering; wat vervolgens resulteert in het gevoel van gediscrimineerd zijn bij deze groep. Deze typering is zeer onwenselijk en vormt een extra belemmering in het harmonieuze verloop van integratie / participatie. IDHEM vindt het van groot belang dat er gewerkt wordt aan het benadrukken van de positieve maatschappelijke bijdrage van deze groep. Een betere kennisvergaring en beeldvorming over de Midden-Europese migranten speelt een cruciale rol in het bevorderen van integratie / participatie op het stedelijke en wijkniveau. IDHEM heeft hiertoe in 2014 de volgende activiteiten uitgevoerd:

2.2.1 Ondersteuning bieden bij het organiseren van bijeenkomsten en evenementen van vertegenwoordigers van de migranten op wijk- en stadsniveau

Resultaat: IDHEM heeft ondersteuning verleend aan "Mirrors of Roemenië"; een stichting, gericht op het verzamelen, produceren en delen van kennis over de kunst uit Roemenië. Hun belangrijkste doel is om de kunst uit Roemenië in Nederland te laten zien en de artistieke uitwisseling te stimuleren. In 2014 is er een tentoonstelling, de Roemenië 3-Daagse, georganiseerd. Verder heeft IDHEM bijgedragen aan de realisatie van de "Poolse Droom"; een film over de ervaringen van drie jonge vrouwelijke Poolse arbeidsmigranten in Nederland. Ook hebben we de Bulgaarse school in Den Haag ondersteund bij het organiseren van een bijeenkomst. Ook hebben we bijgedragen aan drie integratiebijeenkomsten op wijkniveau die georganiseerd waren door de stichtingen Zebra en Eekta. In totaal hebben 500 mensen deel genomen aan een van deze bijeenkomsten.

2.2.2 Het organiseren van integratiebijeenkomsten

Resultaat: In 2014 zijn door IDHEM 10 integratiebijeenkomsten georganiseerd. Twee hadden betrekking op de gemeenteraads- en EU-verkiezingen; met informatie over verschillende partijen en een discussie met de kandidaat raadsleden. Bij een andere bijeenkomst, een lezing, zijn de relaties tussen Polen en Nederland gepresenteerd. In het theater Dakota vond de première van de film “Poolse Droom” plaats. Ook in 2014 heeft IDHEM het Poolse initiatief “Vrolijke Moeders Club” gesteund. Tijdens de 6 bijeenkomsten bespraken zij (jeugd- en gezins-)problemen m.b.t. migratie en zochten gezamenlijk naar oplossingen. In totaal hebben 300 vrouwen deelgenomen aan de VMC bijeenkomsten bij CJG.

2.2.3 Het positief bijdragen aan publicaties over migranten in de Haagse media

Resultaat: IDHEM is meerdere keren benaderd door zowel lokale als landelijke media; te weten TV West, Werk.FM, Radio 1, RTV Discus, Omroep West en Trouw. In totaal zijn er 8 interviews gehouden, waarbij informatie is versterkt over het Informatiecentrum, de aanpak van dakloosheid en de jeugdproblematiek (met de nadruk op leerlingen van ISK scholen). Eind november zijn 2 items over het project ‘Perspektywa’ aan de orde geweest; één in de dagblad Trouw en één bij TV Omroep West.

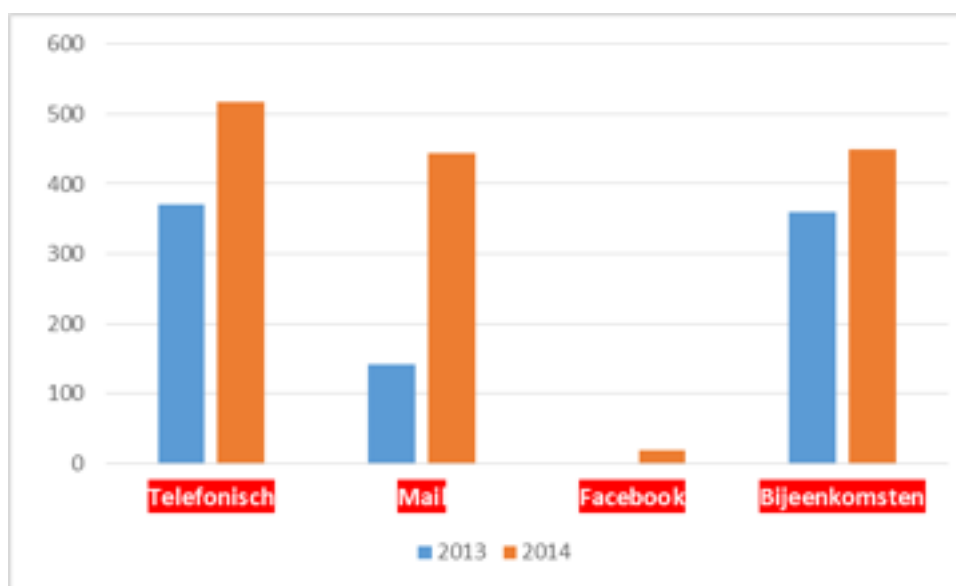
2.2.4 Het adviseren van partijen die activiteiten voor migranten willen organiseren

Resultaat: Ook in 2014 is IDHEM met haar vrijwilligers betrokken geweest bij de organisatie van diverse activiteiten voor migranten op wijkniveau. We hebben advies gegeven hoe de doelgroep bereikt kan worden en welke activiteiten het beste aansluiten op de interesses en cultuur van Midden-Europeanen. In 2014 zijn er door IDHEM 11 organisaties geadviseerd en ondersteund bij het uitvoeren van hun activiteiten; de scholen Klimop, Regenboog, De Springbok, Esloo; Stichting Sociaal Cultureel Werk, Stichting Zebra, Stichting Eekta, Stichting Boog, Stichting Mooi, Jong Florence en de Haagse Kinderboekenmarkt. Aan deze door IDHEM ondersteunde bijeenkomsten hebben naar schatting meer dan 300 mensen deelgenomen.

3. INFORMATIE

EU-migranten die naar Den Haag komen, hebben vaak weinig informatie of onjuiste informatie in het land van herkomst gekregen. Ontbrekende kennis van basisinformatie belemmert hun eerste stappen in de nieuwe omgeving. Onvoldoende kennis van regelgeving met betrekking tot werken, wonen, gezondheid resulteert vaak in het te laat beroep doen op hun rechten; en in het ondervinden van onverwachte consequenties van het niet naleven van hun plichten. Door deze onbekendheid met de regels, rechten en plichten worden ze gemakkelijk slachtoffer van misverstanden, uitbuiting en misbruik en kunnen ze geen gebruik maken van de veelheid van de aanwezige voorzieningen.

Ook in 2014 heeft IDHEM veel signalen ontvangen van migranten die met grote financiële problemen onder de armoedegrens kwamen. De problematiek wordt nog versterkt door de komst van complete gezinnen; daarmee neemt ook de complexiteit van vragen verder toe. De onderstaande grafiek geeft u een beeld van met hoeveel mensen en via welke kanalen we direct contact hebben gehad om informatie te geven over wonen, werken, gezondheid, onderwijs en taal in Nederland. Aanvullend waren er ook artikelen in de migranten media en flyers die we verspreid hebben in de stad.

3.1. Informatieve publicaties

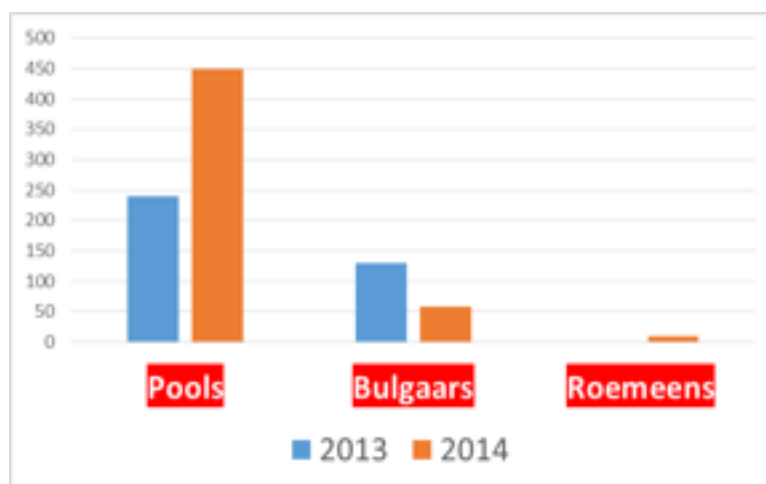
Voor mensen die zelf op zoek zijn naar informatie, is het belangrijk dat die informatie beschikbaar is in een overzichtelijke, begrijpelijke en heldere vorm binnen de verschillende media, op verschillende vindplaatsen en bereikbaar via verschillende kanalen. Verder is het van belang dat de geboden informatie relevant is voor de doelgroep en regelmatig ge-update wordt en dat de informatie rekening houdt met de achtergrond van de doelgroep. Bij Midden-Europeanen is dat geen sinecure; immers zij spreken een groot aantal verschillende talen. Dit betekent dat de informatie in verschillende talen beschikbaar moet zijn. Daarnaast kent iedere nationaliteit of etnische groep binnen de doelgroep weer een andere achtergrond. Met al deze aspecten houdt IDHEM rekening als het gaat om gedrukt informatief materiaal. IDHEM heeft in dit kader in 2014 de volgende taken uitgevoerd:

3.1.1 Het opstellen, produceren en verspreiden (o.a. via spreekuren en op andere locaties) van informatief drukwerk in de verschillende relevante talen,

Resultaat: In 2014 zijn er 2.600 IDHEM-flyers verspreid. De flyers zijn in het Pools, Bulgaars, Roemeens en Nederlands, met daarin informatie over de stichting, de spreekuren en de IDHEM informatielijnen. Verder is informatiemateriaal verspreid over de taalcurssussen bij Mondriaan en bij Taal in de Buurt, over de vakbond FNV en informatiebrochures van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Verspreiding vindt met name plaats via de IDHEM spreekuren en via het Informatiecentrum in het Atrium.

3.2. Informatielijn

IDHEM heeft, naast het beschikbaar zijn van informatiemateriaal, inmiddels ook Poolse, Bulgaarse en Roemeense informatielijnen opengesteld. Via deze informatielijnen leggen veel migranten het eerste contact met IDHEM en ontvangen zij hun eerste advies. In 2014 hebben zich 518 migranten op deze manier bij ons gemeld; in 2013 waren dat er 370. De grafiek hieronder laat zien hoe het aantal telefonische hulpvragen in 2014 is toegenomen en is verdeeld over de verschillende migrantengroepen. Opvallend is dat het aantal Bulgaarse hulpvragen in 2014 is afgenomen dat had er mee te maken dat in 2014 er ook ondersteuning was via een ander kanaal. Die mogelijkheid is inmiddels verdwenen met als gevolg dat de vragen bij ons weer toenemen. De Roemeense informatielijn is aan het einde van 2014 opgestart en had nog niet zoveel resultaten te melden.

3.2.1 Het in stand houden van een Poolse informatielijn; 2 keer per week

Resultaat: De Poolse talige informatielijn was in 2014 beschikbaar op woensdag en vrijdag van 19 tot 21 uur. In totaal hebben 450 Poolse cliënten van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

3.2.2 Het in stand houden van een Bulgaarse informatielijn; 1 keer per week

Resultaat: De Bulgaarse informatielijn was op maandag van 19 tot 21 uur bereikbaar. Via deze informatielijn hebben 59 Bulgaarse cliënten advies en informatie ontvangen. De aanwezigheid van twee Bulgaarse IDHEM medewerkers op kantoor heeft ertoe geleid dat sinds september betrekkelijk veel Bulgaarse cliënten overdag informatie opvroegen.

3.2.3 Ondersteuning bieden aan Roemeense en Bulgaarse organisaties bij het opzetten van een eigen informatielijn

Resultaat: IDHEM heeft ervoor gekozen om een eigen Roemeense informatielijn te starten. Dit is gebeurd n.a.v. verschillende gesprekken met andere organisaties waaruit blijkt dat ze de capaciteit niet hadden om een eigen informatielijn te starten. In totaal zijn 9 Roemeense cliënten van advies en informatie voorzien.

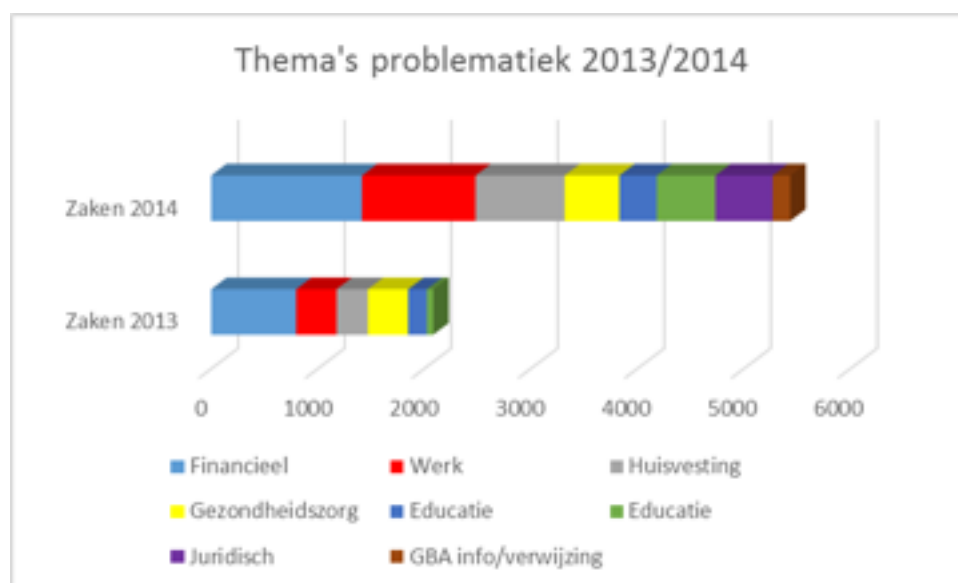
3.3. Informeren

Als mensen zelf actief op zoek gaan naar informatie is het vaak te laat. Het is dan ook van belang de migranten actief te informeren op verschillende plaatsen bij hun in de buurt. Ook hier geldt dat de aangeboden informatie begrijpelijk en relevant dient te zijn. Ze kan echter een veel breder karakter hebben en hoeft minder diepgaand te zijn. Voorbeelden van ontmoetingsplekken zijn: Poolse en Bulgaarse kerken, evenementen en activiteiten voor Midden-Europeanen, uitzendbureaus, woonlocaties, winkels en cafés. Via deze locaties ontvangen zij direct relevante informatie of worden zij uitgenodigd voor een bezoek aan een van de IDHEM spreekuren. Op dit moment wordt via het pilot-project 'Participatie' samen met de gemeente gewerkt aan de mogelijkheden tot uitbreiding van het informatietraject met betrekking tot de introductie van de participatie-verklaring. IDHEM heeft in dit kader in 2014 de volgende taken uitgevoerd:

3.3.1	Het informeren via e-mail informatie service met antwoorden op vragen van arbeidsmigranten over hun verblijf in Nederland
Resultaat:	In 2014 hebben we 444 informatieverzoeken per email ontvangen en behandeld. Dat is bijna vier keer meer dan verwacht, in 2013 waren dat er namelijk 141. Deze vragen zijn door de medewerkers van IDHEM uitgebreid beantwoord en in sommige gevallen zijn de cliënten doorverwezen naar onze ambulante advisering.
3.3.2	Het informeren over de agenda m.b.t. activiteiten van IDHEM wekelijks in de media (kranten en internet) die arbeidsmigranten gebruiken
Resultaat:	De IDHEM agenda is wekelijks bijgehouden op Facebook en op de IDHEM website. Verder was de agenda te vinden op de volgende websites: niedziela.nl, polonia.nl, ide.li, bghelp.net, bgstena.com, napred-nazad.com, holland.start.bg, alo.bg, bgfriend.net, rodinaconsult.eu. Ook op de website van onze partners verscheen regelmatig informatie over IDHEM activiteiten.
3.3.3	Het verspreiden van informatie via de Haagse media van Midden-Europeanen
Resultaat:	IDHEM heeft het afgelopen jaar 10 artikelen geplaatst in PoPolsku, Polonia, Niedziela en Nova Bulgaria. De artikelen gingen over belangrijke thema's zoals zorgverzekering, werken en wonen in Nederland.
3.3.4	Het organiseren van 20 informatiebijeenkomsten voor migranten in Den Haag
Resultaat:	In het afgelopen jaar, heeft IDHEM 20 informatiebijeenkomsten georganiseerd. Poolse en Bulgaarse migranten kregen daar informatie over wonen, werken, gezondheidszorg, participatie, onderwijs, positief opvoeden en straffen en prijzen in de opvoeding. In totaal zijn er 450 migranten direct bereikt; in 2013 waren dat er nog 360.

4. ADVISERING

In 2014 verzorgde IDHEM wekelijks spreekuren op 7 verschillende locaties in Den Haag. Ten opzichte van 2013 is het aantal locaties met 4 uitgebreid; dit vanwege de grote behoefte aan advies. De IDHEM consulenten die de spreekuren bemensen, zijn merendeels door IDHEM opgeleide mensen die zelf uit Midden-Europa komen en die op vrijwillige basis arbeidsmigranten ondersteunen en begeleiden bij het oplossen van hun problemen. De oplossing kan bestaan uit hulp bij het invullen van een Nederlands-talig formulier, maar het kan ook hulp zijn bij problemen. Migranten met complexe problemen krijgen additionele ondersteuning in een vorm van ambulante advisering. Zij worden dan door een vrijwilliger bijgestaan bij bezoek aan politie, ziekenhuis, dokter of andere dienst. De meeste problemen hebben te maken met malafide werkgevers, huisjesmelkers, alcoholmisbruik of huiselijk geweld. Hieronder een beeld van de aantallen hulpvragen die er in 2014 zijn behandeld vergeleken met 2013 (We merken op dat 1 persoon meerdere hulpvragen kan stellen).

In de tabel hieronder geven wij een beeld van hoe aantallen mensen en aantallen zaken zich verhielden. Er was vooral een grote toename van vragen over werk, huisvesting, educatie en sociale voorzieningen. Voor het eerst hadden we ook een regulier juridisch spreekuur, het aantal mensen met vragen over GBA registratie was vooral het resultaat van het informatiecentrum in het stadhuis.

Thema's problematiek	Mensen 2013	Mensen 2014	Toename	Zaken 2013	Zaken 2014	Toename
Financieel	562	968	72%	799	1.418	77%
Werk	350	785	224%	379	1.065	281%
Huisvesting	255	588	231%	295	838	284%
Gezondheidszorg	175	365	209%	377	512	136%
Educatie	145	256	177%	176	352	200%
Sociale voorzieningen	46	345	750%	60	551	918%
Juridisch		400			537	
GBA info/verwijzing		145			165	
Totaal	1.533	3.852	251%	2.089	5.438	260%

In vergelijking met 2013 is er in 2014 een opvallend forse stijging van behandelde gevallen. De noodzaak om de migrantengroep op deze manier te blijven ondersteunen bij het oplossen van hun

problemen is dan ook overduidelijk. In totaal in 2014 werden 3.852 migranten via de spreekuren en ambulante hulpverlening geholpen; zij hadden 5.438 concrete hulpvragen.

In de onderstaande grafiek ziet u de toename van het aantal ondersteunde mensen de afgelopen 5 jaar. Overduidelijk is te zien dat het aantal gevallen vanaf 2010 jaarlijks stijgt maar ook dat de stijging in 2014 extreem groot is namelijk meer dan een verdubbeling.

Ook de samenstelling van de groep is de afgelopen jaren veranderd, aanvankelijk bestond de groep nog grotendeels uit Polen inmiddels maken Bulgaren, Roemenen en Hongaren ook een vast onderdeel uit van de mensen die wij ondersteunen en we zetten ons ook actief in om Grieken en Litouwers te bereiken.

Het afgelopen jaar hebben Haagse hulpverleners en maatschappelijke instellingen regelmatig een beroep gedaan op de IDHEM kennis over de achtergrond van de Midden-Europese migranten. Behalve communicatieproblemen ondervinden de instellingen veel problemen met het bereiken en begeleiden van hun cliënten wegens ontbrekende kennis over de cultuurverschillen, opvoeding en achtergrond van deze nieuwe groep migranten. De door IDHEM vergaarde kennis over de doelgroep heeft ook in 2014 aanzienlijk bijgedragen aan het oplossen van deze veel problemen.

4.1. Spreekuren

Gezien de duidelijk toenemende behoefte aan advies heeft IDHEM het aantal spreekurenlocaties in 2014 van 3 naar 7 uitgebreid. In vergelijking met 2013 is het aantal bezoekers bijna verdubbeld. Migrant die de IDHEM spreekuren bezochten, hadden vaak meerdere hulpvragen. Cliënten met zware problemen of urgente zaken werden door de behandelde consulent eerst gerapporteerd aan de betrokken IDHEM medewerker. Vervolgens werd er gekeken wat de beschikbare opties waren om het probleem snel en doeltreffend op te lossen. In 2014 zijn de volgende activiteiten verricht:

4.1.1 Het handhaven van de huidige 3 spreekuren en indien nodig uitbreiden van de openingstijden in samenwerking met de verschillende relevante partijen

Resultaat: In 2014 werden migranten op 7 locaties in Den Haag door een team van 10 vrijwilligers ondersteund. De spreekuren waren gesitueerd: in het Atrium (binnenstad), buurtcentrum de Regenvalk (de Regentes), het Vadercentrum en buurthuis Cromvliet (beide in de Laak) en Julianakerk, buurthuizen Bario en Boerenplein (in Transvaal). Tijdens de spreekuren werd hulp aangeboden bij het invullen van formulieren, het vertalen van documenten of het maken van een afspraak. Bij gecompliceerde gevallen (bij 387 cliënten) werd een vervolgspraak gemaakt voor ambulante advisering. Door de consulenten werd van de gevoerde gesprekken met de cliënten en de ondernomen acties een korte rapportage opgesteld. In totaal hebben 1.797 cliënten de spreekuren bezocht; ruim twee keer meer dan verwacht.

4.1.2 Het opzetten van 3 nieuwe spreekuren in verschillende stadsdelen dan wel bij maatschappelijke organisaties

Resultaat: Vanwege de grote behoeften aan informatie en advies, zijn 4 nieuwe spreekuren opgezet. Sinds april is op donderdagavond het (Pools) spreekuur in het buurthuis Bario geopend. Vanaf oktober is voor Bulgaarse cliënten het spreekuur in het buurthuis Boerenplein gestart en in het Vadercentrum een Griekse spreekuur. In november kwam op het Cromvlietplein het spreekuur voor de Poolse cliënten erbij.

4.1.3 Het verbeteren van de toegang tot spreekuren en advisering voor alle Midden-Europese arbeidsmigranten door het aantal op de spreekuren gesproken Midden-Europese talen verder te vergroten

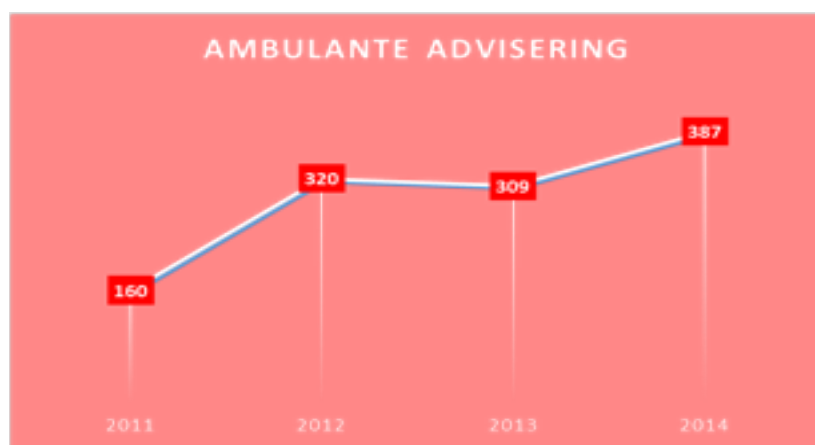
Resultaat: In 2014 heeft IDHEM de toegang tot de spreekuren verbeterd door ook Bulgaarse, Roemeense, Griekse en Hongaarse vrijwilligers in te zetten.

4.1.4 Het opzetten van 2 sociaal-spreekuren op de huisvestingslocaties Calandlaan en Lozerlaan voor Midden-Europese arbeidsmigranten

Resultaat: Na overleg met de eigenaar van JobCenter, is het spreekuur aan de Lozerlaan tot stand gekomen. In totaal hebben 56 mensen van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. De betrokken consulenten merkten echter al snel dat de locatie, een appartementencomplex, niet geschikt is voor het houden van een spreekuur. De daar wonende migranten bevinden zich namelijk in een te kwetsbaar positie en hebben bovendien behoefte aan privacy. Men vond de locatie niet de juiste plek om over de eigen situatie en eventuele (werk)problemen te praten. Het spreekuur werd voor het laatst in oktober gehouden, omdat in de vier voorgaande weken geen cliënt de spreekuren had bezocht. De gedane inspanning heeft er wel toe geleid dat bewoners naar de reguliere spreekuren kwamen.

4.2. Ambulante advisering

Migranten met complexe problemen krijgen extra ondersteuning in de vorm van ambulante advisering. Ambulante advisering wordt gegeven indien het advies meer tijd vergt dan de beperkte tijd die tijdens een spreekuur beschikbaar is. Vaak heeft een probleem te maken met contact leggen met gemeentelijke diensten of met interventie van maatschappelijke hulpverlening. Een cliënt wordt geacht om zelf actief bij deze begeleiding te participeren; met het doel zijn/haar zelfredzaamheid te bevorderen. In 2014 zijn 387 gevallen doorverwezen naar ambulante hulp. In de grafiek hieronder is te zien hoe het aantal gevallen van ambulante advisering is toegenomen.

Eind 2014 is IDHEM een opleiding gestart om de consulenten kennis laten maken met de sociale kaart van Den Haag en de Nederlandse regelgeving op het gebied van werken, wonen en gezondheidszorg. Door wijzigingen in de regelgeving en de continue instroom van vrijwilligers is het noodzakelijk om regelmatig trainingsbijeenkomsten te organiseren om het kennisniveau op peil te houden.

4.2.1 Handhaven van het consulententeam door het opleiden van een nieuwe groep van consulenten via reguliere vrijwilligersopleiding

Resultaat: Het consulententeam werd in 2014 met 20 nieuwe vrijwilligers uitgebreid. In november / december 2014 is IDHEM gestart met een nieuwe consulentenopleiding. De opleiding, die door 45 vrijwilligers werd gevolgd, bestond uit 4 bijeenkomsten met workshops; te weten juridische hulpvragen, financiële vraagstukken, informatie over decentralisatie in de zorg en gesprekstechnieken.

4.2.2 Organiseren van een taalcursus voor 20 vrijwilligers die zich inzetten bij Haagse maatschappelijke organisaties

Resultaat: Door ziekte van de docent kon de activiteit niet van start gaan. Ook een passende vervanging lukte niet. Deze activiteit is doorgeschoven naar 2015.

4.2.3 Het handhaven van het huidige consulentennetwerk door het organiseren van tenminste 4 netwerkbijeenkomsten

Resultaat: In 2014 hebben 5 bijeenkomsten voor de consulenten plaatsgevonden. De consulenten zijn geïnformeerd over de voortgang van de IDHEM projecten en nieuwe ontwikkelingen; ook hebben zij voorlichting gekregen vanuit de instelling Radar. Per bijeenkomsten waren er gemiddeld 30 deelnemers.

4.2.4 Het inzetten van de consulenten op tenminste 300 individuele adviestrajecten; en deze trajecten te registreren en diepgaand te analyseren

Resultaat: Er zijn 387 cliënten geholpen met ambulante advisering. Zij kwamen met complexe hulpvragen, waarbij meer begeleiding nodig was. De begeleiding was beperkt tot maximaal 5 uur vrijwilligerstijd per geval. Er werden 76 gezinnen begeleid, waarvan 25 met een multi-problematiek; per gezin was er gemiddeld 8 uur begeleiding. Steeds meer gezinnen hebben te maken met opvoedingsproblematiek. Ouders werken de hele dag en brengen weinig tijd met hun kinderen door. Op school gedragen de kinderen zich niet naar behoren en accepteren ook het gezag van volwassenen niet. Daarnaast ondersteunt IDHEM steeds meer mensen met financiële problemen en schulden. Door huurachterstanden zijn mensen dringend op zoek naar een nieuwe woning en gaan particulier huren - het is namelijk sneller dan via een woningcorporatie - wat achteraf niet goed blijkt uit te pakken. Ook zijn er hulpvragen van zwangere vrouwen die door de werkgever ontslagen worden.

4.3. Advisering aan instellingen

Ook de gemeentelijke diensten en maatschappelijke instellingen komen probleemgevallen tegen tijdens hun werkzaamheden. Door de communicatieproblemen en/of culturele verschillen blijkt het vaak lastig om een adequate oplossing te vinden. Ook hier blijken IDHEM-consulenten van grote toegevoegde waarde te zijn door een snelle en doeltreffende communicatie tussen migranten en de betrokken instellingen op te zetten en de culturele verschillen te helpen overbruggen. Dit resulteert veelal in een win-win situatie; de Haagse instellingen kregen een beter beeld van de problematiek in de doelgroep en de migranten snelle en adequate hulp. Het zou dan ook bevorderlijk zijn om deze vorm van samenwerking met de instellingen verder te formaliseren en uit te breiden.

4.3.1 Het organiseren van voorlichtingen en workshops voor maatschappelijke instellingen

Resultaat: Op verzoek van het Centrum Jeugd en Gezin heeft IDHEM 2 workshops georganiseerd. Hoofdthema van de workshops waren de verschillen in opvoeding tussen Polen en Nederland. Aan de workshops hebben circa 40 professionals deelgenomen.

4.3.2 Het inzetten van IDHEM-consulenten bij gemeentelijke diensten en maatschappelijke instellingen

Resultaat: Deze activiteit is niet uitgevoerd. Uitgangspunt voor het inzetten van consulenten bij gemeentelijke diensten en maatschappelijk instellingen is medefinanciering van de instellingen. Er zouden 2 werkplekken voor IDHEM consulenten gecreëerd worden bij Centrum Jeugd en Gezin. Een aantal gesprekken hierover, hebben niet tot resultaat geleid.

5. INTEGRATIE & PARTICIPATIE

Naast de bovenbeschreven informatieve en adviserende werkzaamheden heeft IDHEM in 2014 de gemeenschap van Midden-Europese migranten steun geboden in hun integratie / participatie in de Haagse samenleving. Het leren van de taal is een belangrijke eerste stap. Via het informatiecentrum, de spreekuren en de informatielijnen heeft IDHEM 500 cliënten geïnformeerd en doorverwezen naar het bij hen passende taalonderwijs. Daarnaast maakte IDHEM zich in 2014 ook sterk voor het bevorderen van integratie / participatie door verschillende buurtactiviteiten onder de aandacht van de migranten te brengen. Ten slotte hebben wij door middel van voorlichtingsbijeenkomsten ervoor gezorgd dat migranten zich beter bewust zijn van de rechten en plichten die het deel uitmaken van de Nederlandse samenleving met zich meebrengt. Tevens is het IDHEM opgevallen dat binnen de doelgroep veel belangstelling en behoefte is om deel te nemen aan integratie / participatie activiteiten. Hieronder volgt een uitsplitsing van de in 2014 geboekte resultaten:

5.1. Taal en participatie

Hoewel het toe leiden naar taalonderwijs dan wel inburgeringsactiviteiten geen prioriteit heeft binnen de aan IDHEM toegewezen werkzaamheden, is het vanzelfsprekend en onoverkomelijk dat IDHEM via informatielijnen, spreekuren en advisering mensen doorverwijzen.

5.1.1 Het ondersteunen van de werving van instellingen die taal- en inburgeringsonderwijs aanbieden

Resultaat: IDHEM heeft 244 mensen via het Informatiecentrum geïnformeerd over de mogelijkheden om de Nederlandse taal te leren. Daarnaast zijn 256 mensen via de spreekuren en de informatielijnen doorverwezen naar passend onderwijs en taallessen.

5.1.2 Het verzorgen van voorlichtingen over wonen, werken, gezondheid en cultuur bij tenminste 300 deelnemers aan het taal- en inburgeringsonderwijs

Resultaat: In 2014 heeft IDHEM 3 voorlichtingsbijeenkomsten voor taal en onderwijs georganiseerd. Twee bij 'Taal in de buurt' geweest en één bij ROC Mondriaan. In totaal zijn er 350 mensen geïnformeerd over verschillende aspecten van het leven in Nederland.

5.2. Integratie

Ook migranten moeten de gelegenheid hebben om deel te nemen aan het sociaal leven in Den Haag. Via de onderstaande activiteiten heeft IDHEM zich ingezet om migranten actief te laten deelnemen aan het sociale leven in Den Haag. Daarnaast spant IDHEM zich ook in om de betrokkenheid van migrantenouders bij activiteiten op de basisschool te verbeteren.

5.2.1 In samenwerking met vrijetijdsorganisaties(sport- en muziekverenigingen, scouting) organiseren van voorlichting voor migranten over de specifieke aspecten van hun verblijf in Nederland.

Resultaat: Door de samenwerking met Stichting Zebra zijn 2 bijeenkomsten georganiseerd in het buurthuis Bario, waarbij activiteiten van het buurthuis en de eigen buurt centraal stonden. In totaal zijn er 100 mensen bereikt.

5.2.2 In verschillende wijken 1x per kwartaal kleinschalige buurtactiviteiten organiseren, waarbij door de gezamenlijke uitvoering men kennis met elkaar maakt

Resultaat: Er zijn 2 buurtactiviteiten georganiseerd die waren gericht op gezinnen. In juli was in het Zuiderpark een grote bijeenkomst in een vorm van picknick georganiseerd; dit in samenwerking met Moeders Informeren Moeders. In september is, samen met verschillende organisaties, een gezinsmiddag tot stand gekomen. Beide activiteiten werden druk bezocht.

5.2.3 Het verzorgen van voorlichtingen op Haagse basisscholen waar grote aantallen 'MOE-Land' kinderen zitten. 1x per kwartaal een dag besteed aan een thema over een van de Midden-Europese landen, waarbij ook de ouders betrokken zijn

Resultaat: IDHEM medewerkers hebben op diverse basisscholen 17 ouderavonden bijgewoond; at: gemiddeld werden 15 ouders geholpen. De aanwezigheid van een Pools en Bulgaars sprekende IDHEM medewerker verbeterde de communicatie tussen de ouders en school. Ook werden ouders gewezen op hun rechten en plichten omtrent onderwijs in Nederland en kregen zij informatie over de Nederlandse onderwijssysteem.

6. STEDELIJKE COÖRDINATIE

Als kenniscentrum voor Midden-Europese migranten heeft IDHEM in 2014 bijgedragen aan kennisuitwisseling en kennisontwikkeling bij verschillende gemeentelijke en maatschappelijke organisaties in Den Haag. Dat resulteerde in intensieve gesprekken met diverse instellingen over de positie van Midden-Europese migranten in Den Haag en tot de ontwikkeling van een op te stellen ‘Toolkit’.

Het in 2010 gestarte aanvullende gemeentelijk beleid voor Midden-Europese arbeidsmigranten werd uitgedragen door de raad en het college in de raadsperiode 2010-2014. Eind 2014 werd de ‘Monitor Midden-Europese arbeidsmigranten 2013’ gepubliceerd. IDHEM moet tot haar spijt constateren dat de gemeente Den Haag aan de hand van deze rapportage haar uitgevoerde beleid niet heeft geëvalueerd. Het is niet bekend welk effect de uitgevoerde activiteiten / werkzaamheden in de periode 2010-2014 hebben gehad. De gemeente heeft echter gekozen voor het afbouwen van het gemeentelijke beleid voor Midden-Europese arbeidsmigranten. Er wordt dan ook geen rekening gehouden met het nog steeds toenemend aantal EU-arbeidsmigranten en met hun specifieke behoeften. IDHEM heeft medewerkers van de gemeente uitdrukkelijk gewaarschuwd dat het ‘nieuwe’ beleid leidt tot een hernieuwde ‘epidemie’ van arbeidsuitbuiting en huisjesmelkerij.

Ook in 2014 heeft IDHEM goed contact onderhouden met de ambassades van de Midden-Europese landen, maatschappelijke organisaties en de Midden-Europese middenstand in Den Haag. Door al deze kanalen heeft IDHEM een goed en direct beeld van de ontwikkelingen in de gemeenschap van de Midden-Europeanen. IDHEM streeft naar het versterken van een maatschappelijke draagvlak voor arbeidsmigranten door maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor het ontwikkelen van een passend aanbod voor de doelgroep, te ondersteunen. Ook op nationaal niveau heeft IDHEM goed zicht op de situatie van Midden-Europeanen. Vaak worden we gevraagd door organisaties elders in het land, die graag ervaring met IDHEM willen uitwisselen.

6.1. Projectontwikkeling

Naast de jaarplan activiteiten als hiervoor beschreven, ontwikkelt IDHEM ook verschillende projecten in het kader van de bredere doelstelling van IDHEM. Deze projecten worden opgepakt naar aanleiding van signalen vanuit de doelgroep. Om de problematiek zo breed mogelijk aan te pakken werkt IDHEM breed samen met andere organisaties in Den Haag en in Nederland. Zo helpt IDHEM niet alleen de doelgroep, maar ontstaat er ook meer kennis van de doelgroep bij instellingen/samenwerkingspartners. Zodoende wordt de hulpverlening structureel verbeterd. Projectontwikkeling en -voorbereiding behoren tot de basisactiviteiten van IDHEM. In het volgende hoofdstuk worden de in 2014 uitgevoerde projecten kort beschreven.

7. PROJECTEN

De volgende projecten zijn door IDHEM in 2014 uitgevoerd. De financiering gebeurde op projectbasis. Alleen die projecten die binnen de looptijd vielen van dit jaarverslag worden ook met dit jaarverslag afgerekend.

7.1. Werk- en Terugkeer

Al sinds 2009 ondersteunt de stichting Den Haag & Midden-Europa dak- en thuisloze Midden-Europeanen. Ook in 2014 gebeurde dat via het project Werk- en Terugkeer. Het project richtte zich op het begeleiden van dak- en thuisloze Midden-Europeanen bij de re-integratie op de Nederlandse arbeidsmarkt en hulp bij een eventuele vrijwillige terugkeer naar het land van herkomst.

Dak- en thuisloze Midden-Europeanen werd de mogelijkheid geboden twee maal per week (maandag en vrijdag van 9:30 tot 12:00 uur) in de Julianakerk begeleiding te krijgen bij het vinden van werk. Ook was er de mogelijkheid om in aanmerking te komen voor een toegangspas tot de dag- of nachtopvang. Mensen die van de dagopvang gebruik maakten, werden begeleid door IDHEM vrijwilligers.

Meest voorkomende problemen zijn: gebrek aan vast werk (0 uren contract), problemen met werkgever (conflicten over arbeidsomstandigheden), geen uitbetaling van salarissen (zeker bij plots ontslag), verlies van identiteitsdocumenten, gezondheidsproblemen (alcohol, drugs) en problemen met Justitie.

Polen vormen nog steeds de grootste groep; de groep wordt wel diverser omdat vooral het aantal Bulgaren aanzienlijk is toegenomen. Omdat het steeds vaker gaat om jonge mensen - 50% van de groep is 20-35 jaar - is het voor IDHEM makkelijker om hen naar werk te begeleiden. Het is belangrijk te benadrukken dat het veelal tijdelijk, onregelmatig werk is. Dit betekent dat men vaak niet in staat is om zelfstandige woonruimte te verwerven en om per direct volledig in eigen onderhoud te voorzien. Via de spreekuren werden ook nog eens 210 mensen preventief geholpen.

Naar het land van herkomst zijn via bemiddeling van IDHEM 49 arbeidsmigranten teruggekeerd; 13 dakloze mensen, 19 nog niet dakloze mensen, maar met slechte perspectieven op verder werk en woning en 17 cliënten zijn teruggekeerd via Barka. Met het project zijn volgende resultaten bereikt:

- 1.920 contactmomenten,
- 180 daklozen werden geselecteerd en in het project Werk en Terugkeer begeleid,
- 210 mensen zijn preventief geholpen; dit ter voorkoming van een crisissituatie of dakloosheid,
- 79 daklozen zijn naar werk begeleid,
- 13 cliënten zijn via IDHEM teruggekeerd naar het land van herkomst,
- 19 nog niet dakloze mensen zijn via IDHEM op eigen verzoek teruggekeerd naar hun land omdat ze dermate slechte perspectieven hadden op verder werk en woning
- 17 cliënten zijn via Barka teruggekeerd naar het land van herkomst,
- 8 cliënten zijn overgedragen aan Barka / CCP,
- 6 mensen werden verwijderd uit het project.

7.2. Haagse Pandbrigade

Vanaf februari 2014 is bij dit project gekozen voor een nieuwe aanpak. Binnen de Haagse Pandbrigade is een team (Hotspots) operationeel dat zich concentreert op het bestrijden van onrechtmatig gebruik van woningen in de meest kwetsbare delen van Den Haag. Het team wordt veelvuldig geconfronteerd met Midden-Europeanen in kwetsbare situaties.

Uit de rapportages van de IDHEM vrijwilligers ook in 2014 dat men nog steeds veel woningen tijdens de huisbezoeken tegenkomt waar sprake is van overbewoning. Deze woningen worden niet bewoond door een gezin of huishouden, maar gedeeld met familie vrienden of collega's. Er is dan sprake van onzelfstandige bewoning / kamerwoning. Dit mag, maar dan moet de verhuurder hiervoor wel een onttrekkingsvergunning aanvragen bij de gemeente. Vaak is dit bij de woningen die bezocht zijn, niet het geval. Ook de regel dat als het gaat om onzelfstandige bewoning, in bepaalde wijken maar een vergunning wordt verstrekt voor maximaal 2 personen, wordt vaak overschreden. Bij Poolse adressen gaat het vaak om vergelijkbare relatief onschuldige situaties; 3 à 4 personen in een woning waar er maar 2 mogen wonen. Bij Roemeense adressen zijn er woningen waar 8 à 11 bewoners worden aangetroffen; met name in Transvaal-Zuid was er onrechtmatige bewoning.

Het valt ook op dat steeds meer Polen en Bulgaren wel staan ingeschreven in het BRP en Roemenen vaak niet. Wanneer men niet ingeschreven stond heeft de IDHEM vrijwilliger uitleg gegeven over het belang van BRP inschrijving en bewoners doorverwijzen naar het Informatiecentrum voor EU-arbeidsmigranten in het Atrium (Spui 70).

Ook blijkt uit de rapportages van de IDHEM vrijwilligers dat er redelijk vaak sprake was van een te hoge huur of achterstallig onderhoud. Deze mensen zijn doorverwezen naar het Huurteam van de gemeente Den Haag. Bij andere problemen die gesignaleerd werden, vaak financieel van aard, zijn IDHEM folders meegegeven.

Naast de reguliere huisbezoeken hebben in 2014 ook 4 handhavingsacties plaatsgevonden. Tijdens een handhavingsactie bezoeken verschillende diensten (o.a. politie, belastingdienst, huurteam, Haagse Pandbrigade en Staedion) woningen in een bepaald stadsdeel met als doel de leefbaarheid en veiligheid te vergroten en of het naleven van het betalen van gemeentelijke belastingen. Ook hier wordt dezelfde problematiek aangetroffen als tijdens de reguliere huisbezoeken.

Gedurende het project zijn er - verdeeld over 39 avonden - 235 controles uitgevoerd:

- 29 avonden met een Poolse sprekende vrijwilliger, waarbij 169 adressen werden bezocht,
- 7 avonden met een Bulgaars sprekende vrijwilliger, waarbij 48 adressen werden bezocht,
- 3 avonden met een Roemeens sprekende vrijwilliger, waarbij 15 adressen werden bezocht.

Het succes van de samenwerking tussen IDHEM en de Haagse Pand-brigade is af te leiden uit:

- De aanwezigheid van de IDHEM vrijwilligers tijdens huisbezoeken verbetert de communicatie tussen de Haagse Pandbrigade en de bewoners. Omdat Poolse, Bulgaarse en Roemeense bewoners in hun eigen taal uitleg krijgen over de rechten en plichten wat betreft huren, zijn zij zich meer bewust van hun onduidelijke woonsituatie. Juist door de doelgroep in eigen taal te informeren krijgen de bewoners handvaten om in actie te komen en daarmee het aantal misstanden in de toekomst te voorkomen.
- Tijdens de huisbezoeken geven de vrijwilligers ook IDHEM flyers mee aan de bewoners en leggen de vrijwilliger uit wat IDHEM voor hen kan betekenen. Dit vergroot het bereik van IDHEM onder de doelgroep.
- Ook vind men makkelijker de weg naar het Huurteam. Veel Midden- Europese migranten weten niet dat er een dergelijk instantie is, waar zij terecht kunnen wanneer er bijvoorbeeld sprake is van een te hoge huur of achterstallig onderhoud door de verhuurder.

7.3. Consultatiepunt Diamant College

In 2014 is het consultatie- en ondersteuningspunt voor Midden-Europese leerlingen en ouders bij de Diamant College door een IDHEM medewerker verzorgd. Tijdens het schooljaar heeft de medewerker adviezen gegeven aan de mentoren, docenten en het zorgteam van de school.

Verzuim, motivatie en gedrag op school veroorzaken bij deze leerlingen grote problemen. Door de lange werktijden van ouders is er geen zicht op de aan- dan wel afwezigheid van kinderen op school. Veelal ontbreekt de motivatie bij de jongeren, waardoor ze slecht presteerden. Regelmatig praten en schelden jongeren in de klas in hun eigen taal. In mindere mate worden leerlingen gepest of gaan anderen pesten; ook komen heimwee en depressieve klachten voor. Bij het vermoeden van psychosociale problematiek wordt een externe instantie (Jutters, Jeugdformaat) om advies gevraagd. In het algemeen zeggen de jongeren dat ze graag naar het land van herkomst terug willen. Door onaangepast gedrag te vertonen, hopen ze weggestuurd te worden. Dit geldt vooral voor Midden-Europese leerlingen die korter dan zes maanden in Nederland wonen.

In de periode van maart t/m december 2014 zijn 87 leerlingen (82 Polen, 3 Bulgaren, 1 Hongaar en 1 Oekraïner) begeleid. Gesprekken met de leerlingen werden gevoerd na overleg met de leerkrachten of het zorgteam. Indien nodig werden ouders uitgenodigd om samen een plan van aanpak te maken en verbeterpunten met hun kind te bespreken. Bij constatering van een gedragsstoornis werd een hulpverlenende instantie ingeschakeld; bij een eventueel zorgtraject werd met de ouders en leerling besproken. De aanwezigheid van de IDHEM medewerker en vrijwilligers bood de leerlingen en hun ouders de mogelijkheid om hun problemen in hun moedertaal te bespreken.

Door een vaste contactpersoon op school, werd ook de ouderbetrokkenheid versterkt. De communicatie tussen de school en ouders werd aanmerkelijk verbeterd. In de periode dat de IDHEM medewerker actief was op het Diamant College zijn er meer ouders op het rapportgesprek geweest dan voorheen. Ouders zijn door de IDHEM medewerker geïnformeerd wanneer en hoe ze verlov voor hun kinderen kunnen aanvragen. Ook zijn ze geattendeerd op de mogelijkheid die het schoolinformatiesysteem biedt om het verzuim van hun kinderen te kunnen volgen. De resultaten van dit project waren:

- Aantal gesprekken: 293, waar van 184 met de jongeren zelf, 92 met ouders en 17 met externe hulpverleners.
- Rapportgesprekken: 17.